

Proiectul RO la Muzeul de Artă Constanța

Muzeul de Artă Constanța vernisează în 29 aprilie 2026, ora 16.00, expoziția de grup a unui proiect ce are deja o adevărată tradiție: RO. Sub acest nume au fost prezentate în muzee și galerii din toată România, de-a lungul a șapte ediții ale proiectului, lucrări de pictură, grafică și sculptură ale unor plasticieni contemporani de prim rang, aparținând tuturor grupurilor etnice. Avem astfel la Constanța artiști maghiari, armeni, macedoneni, evrei, italieni, germani, aromâni, greci, bulgari, cehi și, desigur, români. Formulele și combinațiile variază însă de la un eveniment la altul, ca un adevărat caleidoscop etnic.

Proiectul RO nu a căutat să impună în mod artificial o temă expozițiilor sale, pentru că tema vine organic din însuși conceptul proiectului: recuperarea unei tradiții multiculturale a artelor plastice de la noi, tradiție adesea uitată sau ignorată. Mânați de scopuri de altfel nobile, creatorii marilor narațiuni istorice românești au impus de mai bine de un secol o poveste despre artă și creatorii acesteia ce își desfășoară firul epic mai ales la București. Protagonistii unei asemenea povești nu puteau fi decât români sau, dacă numele lor suna prea exotic, minoritari care ar fi avut o trezire în conștiință românească. Or, încă de la începuturile sale, arta modernă românească nu a fost, de fapt, o artă făcută doar de români, chiar dimpotrivă. Primul nostru pictor modern a fost Aman; primul sculptor, Storck; primul gravor, Asachi; primul fotograf, Szathmari. Nu vreau să le răpesc celor curioși plăcerea detectivistică a descoperirii originilor fiecăruia dintre acești artiști.

În acest sens, spațiul Muzeului de Artă Constanța este unul ideal, anulând nu doar dimensiunea timpului, dar și pe cea a granițelor etnice, fie ele interioare, mentale ori exterioare, politice. Operele lui Aman, Livaditti, Storck, Loghi, Maxy ori Iancu din expunerea permanentă a muzeului fundamentează și întăresc mesajul expoziției de grup RO; ele se plasează în dialog cu creațiile artiștilor contemporani, construind o narațiune diferită de cea "românizantă"; o narațiune care ar putea fi numită, cu un termen care tinde deja să devină desuet în vremurile noastre, "multiculturală".

Simultan, proiectul RO își propune și o altă temă: aceea de a trece dincolo de interpretarea etnografică în care opera e dăruită și scărmanată în căutare de elemente folclorice care să confirme etnicitatea artistului. Dacă împingem la extrem astfel de interpretare, orice lucrare decade la nivelul unui totem primitiv, simplu simbol vizual al națiunii sau al etniei. Istoria și critica de artă riscă astfel să se transforme în genealogie și genetică. Alternativa pe care o propune RO este una în care autonomia esteticului se poate extinde și pe terenul etnic. Ceea ce nu elimină însă rolul tensiunii creatoare între modul în care artistul se raportează la propria etnicitate și percepția socială a acesteia.

RO

Pictură • Grafică • Sculptură

Artiști plastici

Aromâni Armeni Bulgari Evrei Greci Ucrainenii Macedonenii Maghiari Români

Nina Anton
Roberto Apati
Crina Athanasiu
George Bilan
Brîndușa Bontea
Andrei Alexandru Breza
Bogdan Breza
Sandra Cereș
Mihai Cârstea
Teodora Chinschi
Mariana C. Bileca
Doru Drăgușin
Cristina Iliescu
Eugen Ilina
Radu Florea

Irina Florescu
Emilia Kiss
Ioan Ladea
Valeriu Lazăr
Constantin Mirzea
Florin Mocanu
Sorin Moldovan
Ioan Medruț
Ovidiu Panighianț
Nicolai Parfenii
Vlad Perianu
Sandu Petre
Anastasia Stoiciu
Florin Stoiciu
Alice Țeca

Muzeul de Artă Constanța,
Bulevardul Tomis nr. 82-84
Constanța, România

29 aprilie - 8 mai 2026
Vernisaj, 29 aprilie 2026 ora 16pm

Prezintă: Radu A. Pircă, istoric și colecționar de artă

Curatori: Bogdan Breza și Ovidiu Panighianț

Parteneri:

Uniunea Armenilor din România

Asociația Macedonenilor din România

Am pica în frazeologie facilă dacă am spune că astfel de expoziții demonstrează că ”arta depășește frontierele”; ceea ce vrea să arate proiectul RO este că arta integrează, asimilează, frontierele externe și interne. Dacă identitatea etnică e performativă și nu produsul vreunui misterios și eteric ”ethos”, este arta un mod de a performa această identitate? Dar nu cumva arta poate fi un mod de a performa o identitate mai cuprinzătoare și generală, cea de participant la o tradiție artistică națională, ce integrează mai multe etnii? Iar dacă există totuși un ethos,

este acesta un complex mito-simbolic românesc neinteligibil pentru maghiari, romi, armeni, evrei, greci ori macedoneni? Cum se poate explica, de pildă, situația în care reprezentarea artistică a unor elemente primordiale ale ethosului românesc a pornit de la artiști minoritari sau chiar străini - cum e cazul ieii, ale cărei prime reprezentări picturale vin de la Miklós Barabás, Carol Popp de Szathmari și Constantin Lecca?

Expozițiile proiectului RO, cum este și cea deschisă la Constanța, nu pretind că pot aduce răspunsuri simple la aceste întrebări; mai degrabă, ele creează un spațiu plastic din care vizitatorul poate să-și selecteze elementele ce vor compune propriul lui răspuns. Identitatea, s-ar putea spune, e în ochiul privitorului.

Radu A. Pircă, istoric și colecționar de artă